

האיש שנעשה לו עוול

10.3.79 א"י

האיש שנעשה לו עוול

טלוויזיה מאחורי הדג בוש

הנוסטלגיה ללוי אשכול מובנת בימים של שלטון, ומתפקד כאילו איבד אחיזה במציאות ומתחלל במידע דע ובעקבותיה את הערכים עליהם הונחנו. מנהיגות זו אינה חוששת ל"חטוף את פרצופה", שהוא גם פרצו פנו, וזה באמת אינו פרצוף מושך ויטלכב.

לנוסטלגיה של לוי אשכול יש אחיזה גם ברגשות האשמה המלווים רבים, געשה עול לאשכול" קבעה גולדה מאיר ונימה זאת מלווה את דברי כל אלה שנאספו לומר דברים ולכרו במלאת עשר שנים למותו. במשך שנים אלה — ניצר כעין קונ" סגנון לאומי בנושא אשכול וכל אלה שעברו את התקופה הטראומטית של מלחמת ששת הימים חשים כאילו עשו במו ידיהם עוול לאיש, שהביא במידה רבה את הנדי צחון הגדול והגורלי. וההכאה על חטא נהפכה לאפנה.

בתכנית "לוי אשכול — הערכה מאחרית" (יום ה') בלטה נימה איד שית של וידי ובקשת סליחה ומי חילה. ההיסטוריה מתקנת את ה" עול", אומר ח"כ אבא אבן בהופעה מבריקה. ניבונה ורצופת הומר ב" דיון על לוי אשכול בהנחייתו של עמוס אילון.

גד יעקובי, איש הפיי לשעבר, מוכיח אומץ לב אישי ויהרר ציבורי בדיר במציאות הפוליטית הישראלית, כאשר הוא מודה כיום שבדיעבד ה" דרישה לטיוליו של אשכול ערב מלחמת ששת הימים לא היתה מוצדקת ובפרספקטיבה היסטורית תקיפה הממנה אכן היעילה. לדבריו, המחלוקת החריפה את אותם ימים קשים נראת כיום כחלק מוטעם מ" המונה שלמה ורחבה יותר, שאז לא היינו מסוגלים לראות אותה בשל"י זאת, גם התחושה ארנת בישראל על התקופה מנוגה וכיום אינו יכיר לים לשפוט את האיש וההיסטוריה בצורה שמית ושקולה.

ה"אני מאשים" של גד יעקובי אמר וכנה אולי מפני שהוא נאמר בטונים נמוכים ודווקא מפני שה"ב יעקובי אינו איש של אמוציות קיר צניות ויודיים אישיים, גם אם הוא מטיל את התרשות והאשמות ה" אישיות תקפות על דוד בן גוריון ודא על אנשי רפ"י בכללם. (אן הוא משיב לח"כ יוסי שרדל, כאשר הלה מעיר, שלא שמע או הסתייגות מתקפות אלה). גם בדבריו של ח"כ שרדל הנימה האישית היא דומי נאנטית, ח"כ שרדל גם הוא אינו נקי מאשמה והוא מודה שהתמסר או מתפקד, מפני שהתנגד לדמיונות המהספת לכאורה של אשכול, וכיום כמו כולם גם הוא מכיר בשטות. בפרספקטיבה מצטייר אשכול כ" אחד מראשי הממשלה הטובים ש" ידעה ישראל מעודה. אחי שלא היר פש את המלוכה, אבל זו מוצאה אותו והיה עליו להתמודד עם תפקיד ראש הממשלה בצילו הכבד והמאיים של בן גוריון, האחד בדורו. הטר" גדיה של אשכול נעוצה בכך שלא הצליח להתגבר על שתי טראומות מרכזיות וגורליות: האחת, ההתמ"ר

ידות עם בן גוריון המתנגד הפעיל. השניה, תקופת ההמתנה, הגמגום ה" מפורסם היותר המאלץ והכפוי על משרת שר הביטחון.

עמוס אילון מתוך פרספקטיבה זמן קצרה, אבל אינטנסיביות ומאירת עיניים, ומתוך נטיה לסיכומים ברוח ספרותית ובלשון ציורית, מגדיר את אשכול כ"אחרון הראשונים בשל"י טור. האיש העביר את המדינה מ" שלטון יחיד סמכותי לשלטון קולקטיבי טיפו. הוא היה פוליטיקאי פיקח ו" מנוסה ואיש פשרות מובהק, שראה בניצחון ובשטחים קלפי מיקוח ל" שלום ולא יעדים לסיפוח. אבא אבן מספר גם על תכנית שלום מרחיקת לכת שהוצעה לאמריקאים מיד ל" אחר המלחמה, אבל כמוכן שאלה היו

לוי אשכול

ומנים אחרים שאופיינו על ידי תמ"ר סות שנות.

בדיון בלט כאמור אבא אבן גם באינספורמטיבה שהיתה בפיו. יוסי שרדל הוא על פי הרוב בעל מענה לשון חריף ואישיות טלוויזיונית ערה ומשכנעת, אבל יש להעיר לו ש" רצוי לשבת באולפן לא עם הרגלים על השולחן. גד יעקובי, אינו מסיר את המסיכה הקסומה מפניו גם ב" דרעם כאילו אמוציונאליים ואלוף (מיל') חיים הרצוג כמעט ולא נוצל בדיון. עמוס אילון כמנחה אמנם הוכיח ידע בנושא, כשהוא מסגין סימפאטיה בלתי-מסוייגת לאשכול, אבל כדי להיות מנחה אמין עליו להשתחרר מגינונים אישיים מוגזמים ומנטייה בולטת ל"שחקי מנחה. לעומת הדיון שהיה רציני וברמה משיבית רצון, הסרט התייעודי ש" הוקרן בתחילת התכנית גרם עוול נוסף לאשכול. היה זה סרט שממו נעשה בחסות, ללא כל מחשבה מנחה וללא ניצול נכון ומקצועי של הומר שנמצא בארכיונים. דומה שהאחראים לסרט לא ידעו מה הם רוצים ל" הראות לצופים ונתרכזו במספר שא" בלונגה מוכרות. החוצאה הייתה, חל" טורה" טלוויזיונית לפי ראשי פרי קים לא מאוזנים ולא שקולים.

כשר תפיסה ויכולת אנאליטית. הוא נחשב גם כמי שהכניס לישראליות לחברה הישראלית ולפוליטיקה הי ישראלית.

הטרנדיה של אשכול — וכולם מסכימים שגורל טראגי מלווה את האיש — מקורה בעובדה שהיה עליו להתמודד עם "האדמה החרוכה" ש" השאר אחריו בן גוריון ועם הדילי מות של משטר ליבראלי ומשמלה קואליציונית, שגרמו לסתירות רבות בין רצונותיו של אשכול לבין מע" שיו. לזכותו לא רק הויטג של מלך המט ששת הימים שנלקח ממנו, אלא גם שלא עשה, כפי שקיבע פרוסטר אבינרו, אף לא טעות גדולה אחת, מה שא"אפשר לומר על ראשי ממשלות אחרים בישראל.

בראה טרטוספקטיביות חטאו של אשכול שלא היה סאדאת של ישראל לאחר מלחמת ששת הימים ולא היר כוח דמיון ויוזמה. לזכותו יאמר שלא כסאדאת הוא פעל בחברה ד"י מוקדמטית ובתוך מגבלות של קר אליצה ממשלתית וראיות רטרוס" פקטיביות — למרות שהן נשמעות משכנעות ומתוחכמות ואנו נוטים ל" האחו בתן — אינו תופסות תמדי.

***

הומר לאחשדרפנים

לראש הממשלה, מנחם בגין, חוש הומר כומר וחוש עיתוי מפתיע ל" עיתים, המדובר, כפי שהוא עצמו קובע, בעיניים שהם בנפשנו ובקיר מנו. אבל למר בגין סדר עדיפויות משלו, שקשה להבין אותו והוא כמו שיכור מעצמו ומהצלחותיו, בביכול, כך כשדה התעופה בין גוריון כמר סיבת עתונאים לאחר חזרתו מארה"ב וערב בואו של הנשיא קארטר לכאן, מוצא לו מר בגין זמן לדון באיריות המסומים (ההרגשות הן כולן שלוח) אם נ"בל-מוסח הינו הר סיני האיר תנאי או לאו — שאלה שהיא לכל העדות בנפשנו.

אין הוא מנהל אך רק דיון גורר גרפיהיסטורי, אלא משלב בדבריו נימה הומוריסטית, אם כי לפי מיטב המסורת של שחקנים קומיים אין הוא משנא את ארשת פניו והבעתו. ובכן, השלום לא ייחתם במרומי הר (חם), והלאו הבגיני הוא מפורש והחלטי, מפני שכדי להגיע לפסנת אותו הר יהיה צורך בגדוד פרידות וביציאה לשם עם שחר ועוד סלטולי דרך כהנה וכהנה. אין זו פעם רא" שונה שמר בגין חוזר על חסמה זו. גירסה ראשונה שלה הגיעה עלינו מארה"ב ואולי שם זכתה להצלחה רבה, אם מר בגין מוצא לנכון לחזור עליה, ועוד במסיבת עתונאים רא" שונה עם הגיעו לישראל.

משני צידיו של מר בגין ישונו שני האחשדרפנים, מר פתרו ו" נקדימון, והחללו מנעצעים ל" לאח

***